

-Het Confucianisme nú in China-

Leerkracht handleiding

Inleiding

Deze les gaan we meer op de inhoud van het confucianisme in. Door de vorige les weten de kinderen globaal waar het confucianisme over gaat. Nu komt het dichterbij de kinderen. We kijken samen naar het leven van een confucianist op dit moment in China. We hebben het over scholen. Wat leren de kinderen daar en op welke manier? De leerkracht geeft zelfs een klein stukje les zoals dat op een confuciaanse school gaat. Samen gaan we een tekst van Confucius bespreken. We kijken naar wat het betekend en waarom het belangrijk zou kunnen zijn in het praktische leven. We gaan ook nog karakters natekenen uit de confuciaanse boeken.

Doelstellingen

Aan het einde van de les weten de leerlingen:

- wat belangrijk is binnen het confucianisme, en waarom dat dat belangrijk is
- hoe het er aan toe gaat op een confuciaanse school.

De kinderen kunnen:

- Aangeven waar het confucianisme voorkomt.

Doelgroep

Deze les is bedoeld voor groep 6/7

Vakken en kerndoelen

Mondeling (Nederlands)

Kerdoel 1: De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weergeven.

Mens en samenleving

Kerdoel 37: De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.

Kerdoel 38: De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen.

Ruimte

Kerdoel 50: De leerlingen leren omgaan met kaart en atlas, beheersen de basistopografie van Nederland, Europa en de rest van de wereld en ontwikkelen een eigentijds geografisch wereldbeeld.

Kunstzinnige oriëntatie

Kerndoel 56: De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Informatie

Voor informatie zie het kopje 'bronnen' in dit bestand.

Lesidee

Introductie

De vorige les hebben we geleerd wanneer het confucianisme ontstaan is en waar het vandaan komt. Jullie hebben toen posters gemaakt. Ieder groepje mag iets vertellen wat ze ontdekt hebben.

Inleiding

Met de kinderen kijkt u op het kaartje van China. U gaat samen met de kinderen de volgende vragen na:

- Waar komt het confucianisme het meest voor?

Antwoord: In Noord-Oost China

- Hoe ben je daar achter gekomen?

Antwoord: Via de legenda, daar staat dat blauw met zwarte stippen het confucianisme is.

- Kan je op de kaart zien hoe veel mensen confucianist zijn?

Antwoord: Nee

- Waarom niet?

Antwoord: Er staan geen aantallen bij. (deze zijn overigens ook nergens te vinden.)

Het kaartje vind u in bijlage 1

Kern

U gaat een stukje les geven zoals dat ook op een confuciaanse school gaat. Daarbij noemt u nog informatie (die wellicht in de folders naar voren is gekomen) zodat de kinderen deze kennis ook echt hebben.

Maak de leerlingen duidelijk dat ze precies moeten doen wat u zegt.

Allereerst laat u ze recht op hun stoel zitten en strak vooruit kijken. Maak duidelijk dat u gaat vertellen over Confucius en vertel de volgende informatie zonder daarbij een whiteboard o.i.d. te gebruiken.

'Onze oude leraar Confucius leefde rond het jaar 500 voor Christus. Hij vond de manier waarop mensen leefden niet goed. Daarom ging hij onderwijs geven om kinderen en jonge mensen te bereiken. Net als ik nu

bij jullie doe. Hij vond dat handig omdat hij zo de mensen kon vertellen wat hij vond. Confucius was streng voor zijn leerlingen, net als ik nu voor jullie. Maar als je eerlijk bent en hard werkt, zal je een nieuwe wereld van recht en vrede kunnen maken. Ook schreef hij later nog boeken. Ze heten 'confuciaanse boeken' of 'klassieken'. Later waren er nog twee mensen die het confucianisme nog verder gingen oprichten. Ze waren ook heel belangrijk. Hun namen waren Mencius en Xunzi.'

Vertel dat de leerlingen in een bepaalde volgorde (die in uw klas handig is) een papier met confuciaanse spreuken op mogen halen. Ze moeten voor u stil blijven staan en een knikje geven met hun hoofd. Wanneer u terug knikt mogen ze gaan zitten. Dit moet serieus gebeuren. Als de kinderen zitten mogen ze het alvast doorkijken. Daarna leest u hardop met alle kinderen in hetzelfde tempo de volgende spreuken:

- Een heer is gul, bescheiden, werkt hard zonder te klagen, hij wil meer leren, is trots maar niet arrogant. Hij is netjes tegen anderen en nooit brutaal.
- Wat Confucius leert dat is het belangrijkste op school. Rekenen en taal is daarna pas belangrijk.
- Pas als je eenvoudig bent en iedere dag nadenkt over wat je doet, kan je zeggen wat je van de wereld vindt.

Op het briefje van de kinderen staat dat ze na een aantal keer herhalen moeten wachten tot de leerkracht zegt: 'De les is voorbij.' Daarna zeggen ze in koor: 'Bedankt meneer/mevrouw.'

U neemt uw gewoonlijke leerkrachtrol weer aan, en gaat met de leerlingen in gesprek. Maak op het bord een tweedeling en schrijf daar goede en slechte punten op over deze manier van onderwijs. Vertel dat kinderen van drie jaar in China hetzelfde doen als wat zij net gedaan hebben. Ze zitten van half 7 's morgens tot 8 uur 's avonds op school. Speelgoed is er niet voor de kinderen. De kleine kinderen mogen een keer per week naar huis. Oudere kinderen twee keer per jaar. Voor rekenen is geen plaats. Wel worden Chinese karakters aangeleerd. Dat zijn tekens die een woord uitbeelden. Het zijn karakters uit de 'confuciaanse boeken' of 'klassieken'. Kinderen moeten dit zo mooi mogelijk doen en krijgen er les in. Maak indien mogelijk deze tekens vooraf op een krijtschoolbord. Geef de kinderen een penseel, verf en water of een krootjespen en inkt en laat ze in stilte experimenteren met de letters. Wanneer u kinderen tips of complimenten geeft moeten ze telkens 'bedankt meneer/mevrouw'

zeggen.

Vervolgens vult u de tweedeling op het bord weer verder in met de leerlingen. Zorg dat er ook goede punten op het bord komen.

Daarna geeft u weer les als 'gewone' leerkracht. Denk met de kinderen na over de term respect. Is dat belangrijk? Wie respecteert je. Leg uit dat het in het confucianisme uiteindelijk om respect draait. Respect voor een vader of een broer bijvoorbeeld. Teken dit op het bord (als u dit echt moeilijk vindt kan u er een beeldend verhaal van maken). Afbeeldingen hiervan staan in bijlage 2. Het zijn schermfoto's vanuit een filmpje.

Afsluiting

Maak daarna met de leerlingen de tweedeling compleet. Vul het dus nog aan met positieve en negatieve aspecten. Ga in gesprek over wat wij er van kunnen leren voor nu. Wat zou belangrijk kunnen zijn in het praktische leven? Vertel dat we de volgende les na gaan denken over de verschillen tussen het confucianisme en het christendom.

Tijdsplanning

Introductie	10 minuten
Inleiding	10 minuten
Kern	35 minuten
Afsluiting	5 minuten

Materialen

Introductie	Folders van les 1
Inleiding	Kaart van het confucianisme in China (bijlage 1)
Kern	Confuciaanse tekst (bijlage 1 van de leerlingen) Bord voor de tweeling Krijtbord met confuciaanse tekens verf met water en penseel of kroontjespen met inkt. Papier met confuciaanse tekens (bijlage 2 van de leerlingen)
Afsluiting	N.v.t.

Bronnen

Uit dit filmpje komen de lesideeën voor de stukjes 'confuciaanse les'.
http://www.eenvandaag.nl/buitenland/opkomst-van-china/39060/confucianisme_in_chinese_scholen

Uit dit filmpje komen de plaatjes voor de bordtekeningen

<https://www.youtube.com/watch?v=Ximqppmkfc4>

Verdieping/meer informatie

Confucianisme in onderwijs en politiek

Toen Han Wudi aan de macht kwam, stelde hij het confucianisme boven andere filosofieën. De regering moest voor de burgers zorgen, maar ook familieleden waren verantwoordelijk voor elkaar. An Wudi stelde Han-regimes in waarbij de waarden zelfbeheersing, respect voor hogere rangen, tolerantie, behulpzaamheid voor de familieleden en beleefdheid voor iedereen sterk werden benadrukt. Om een goed ambtenaar te kunnen worden moest je ook goed zijn in het confucianisme. Je moest alles kennen wat er door en over Confucius geschreven was. Ambtenaren die aangesteld waren in een gebied moesten daar het confucianisme bevorderen.

Studenten konden door lokale hoge functionarissen aanbevolen worden voor de universiteit. Dit was een openbare universiteit. De lesstof bestond bijna alleen maar uit confucianisme. Ieder jaar werden de studenten geëxamineerd, en degene die niet goed genoeg waren, werden weggestuurd. Wie slaagde, kreeg een training om ambtenaar te worden, of een baan aangeboden. Uiteindelijk wilde iedereen alleen nog maar confucianisme leren. Han slaagde erin om de Chinese cultuur eenvormig te maken.

De weg des Hemels

Mencius bracht naar buiten (wat ook al in de boodschap van Confucius besloten lag) dat de goddelijke kracht van de kosmos, de menselijke natuur werd. Wanneer de menselijke natuur goed cultiveert en gevoed wordt, ook de gewone man een wijze wordt. Dus eigenlijk staat de weg des Hemels gelijk met wijs zijn. In de loop van de tijd veranderde de betekenis van het woord Hemel. Eerst verwees het naar een hoogste godheid (bij Confucius), bij Mencius schommelt het tussen godheid en morele kracht, en bij Sjuun Tse krijgt het de betekenis van het universum zelf. (e.a., 1982) Duidelijk is dat godheid niet gezien wordt als iets bovennatuurlijks, maar als iets wat je zelf kan bereiken. Anders zou het tegenstrijdig zijn dat Confucius wars was van het bovennatuurlijke maar wel verwees naar de weg des Hemels.

Handelswijze in de praktijk, onder de derde grondlegger

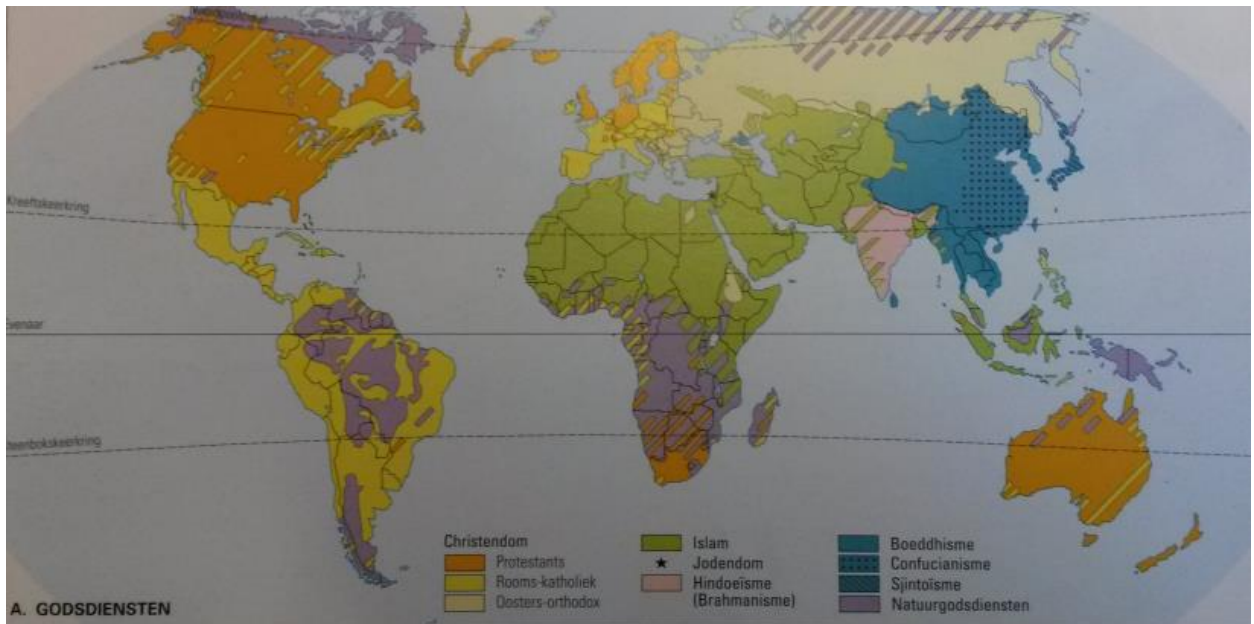
Sjuun Tse, ook wel Xunzi genoemd, is het bekendst geworden door zijn leer over de rituele handelingen. Deze handelingen horen bij het beginsel 'Li'.

Waar Confucius de grondslag legt met zijn dramatische en haast profetische eis dat een leven van jen of perfecte humaniteit moet worden geleid, en Mencius dit concept verder uitwerkt om daarmee aan te tonen dat dit leven van intens wederzijds subjectivisme en intuïtie leidt tot de grenzeloze vreugde van de verlichte geest, geeft Xunzi een praktische dimensie aan het confucianisme.

(Partridge, 2006) Volgens Sjuun Tse zorgt de kracht van de rituele handeling ervoor dat het menselijk hart dat geneigd is tot dwaling veranderd kan worden

en een verlichte geest kan krijgen. De verlichte geest van een wijze. Sjuun Tse heeft een model voor het leven aangereikt. De rituele handelingen gaan gepaard met geweldig gedrag en een leven in nederigheid. Zonder deze rituelen zouden de inzichten van Confucius en Mencius niet blijven voortbestaan. De rituelen zijn terug te vinden in de vijf ethieken. Welke rituelen precies gedaan worden is onduidelijk. Maar het doel is om harmonische relaties tussen mensen op te bouwen, en om tot wijsheid te komen.

Bijlage 1

Waar vind je het confucianisme

Bijlage 2

Vader en zoon

Oudere broer tegen jongere broer

Man en vrouw

Oudere tegen jongere

Leraar tegen leerlingen